

Zdeňka Litvanová

Poutní místo Kájov a jeho hudební tradice

Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze,

Pedagogická fakulta a Collegium Marianum – Týnská vyšší odborná škola, Praha 2011.

46 stran + přílohy

Oponentský posudek

PhDr. Tomáš Slavický, Ph.D.

Překládaná práce má podobu malé monografie o hudební kultuře důležitého jihočeského poutního místa. Tím, že autorka v místě působí a účastní se hudebního života ve zdejší kostele, našla pro svou bakalářskou práci ideální téma.

Kájov u Českého Krumlova je poutním místem ležícím na česko-německém jazykovém pomezí, se staletou tradicí a zajímavými kulturními dějinami. Základní historie je již poměrně solidně zpracovaná v literatuře, ovšem žádná práce se doposud nevěnovala hudbě. Stav pramenné základny je žalostný, neboť v Kájově došlo před několika lety doslova ke ztrátě historické paměti – poté, co byla při stavebních pracích, bez vědomí biskupské konzistoře, skartována farní knihovna a archiv. Zachovalo se jen několik jednotlivin, které autorka pomohla zachránit a uschovat (viz komentář na s. 37), a v rámci diplomové práce podnikla jejich základní soupis. Za takovéto situace se téma práce nutně nasměrovalo k rekapitulaci literatury nahrazující ztracené prameny, k soupisu zbytku zachráněných archiválií, a k zájmu o svědectví pamětníků.

Takto definovaného tematu se autorka zhostila s nasazením. Z průběžné práce v semináři mohu potvrdit, že vyvinula značnou iniciativu a invenci při pátrání po obtížně přístupných archivních pramenech a literatuře. Podařilo se jí zpracovat základní přehled informací o historii Kájova, o zdejší škole a hudbě v kostele, i o dalším životě a kultuře poutního místa po 2. světové válce. Za nejpřínosnější považuji kapitoly o osobnostech kájovských kněží, pro které autorka podnikla výzkum archiválií a porovnála je se svědectvími pamětníků. Dále jsou to kapitoly, které citují a shrnují nepublikované práce P. Straky, jenž vypisoval a překládal záznamy z (dnes již zničených) latinských rukopisných pramenů tehdejší farní knihovny. Cenný je také soupis zbytku farního hudebního archivu, s několika rukopisy skladeb P. Zborovského.

Je třeba zdůraznit, že pátrání po literatuře stálo autorku neúměrně více práce, než kolik je možné vyčíst z definitivní podoby práce. Autorka podnikla původní pramenný výzkum obecních kronik a archiválií českobudějovické biskupské konzistoře, a shromáždila například základní údaje k životopisům kněží, kteří na Kájově působili a formovali kontinuitu poutního místa v dobách nesvobody. Právě proto by práci bývala prospěla kapitola, která by napřed shrnula stav literatury, pramenů a dosavadních vědomostí. Pak by teprve bylo možné náležitě ocenit, že autorka přináší původní a doposud nepublikovaná zjištění, a to na základě původního studia pramenů. To vše musí čtenář pracně vyčítat mezi řádky, přesněji řečeno sledováním podčarových poznámek. Mnohá prvořadá zjištění jsou takto nespravedlivě zasutá mezi informacemi z více či méně spolehlivých zdrojů.

Hlavní slabina práce se projevuje při namátkové kontrole detailů. Při nedostatku stručné přehledové literatury si autorka nejednou usnadňuje práci čerpáním z internetových zdrojů. Je nutné uznat, že je vždy řádně a pečlivě cituje, a sahá k nim pouze v přehledových kapitolách obecnějšího rázu. Používání těchto zdrojů je ale přijatelné v případě, kdy k nim pisatel přistupuje kriticky, a průběžně kontroluje a koriguje případné chyby a nesmysly. V tomto případě ale namátkou nacházíme vážné faktografické chyby z oboru obecného dějepisu, které pak znevěrohodňují práci jako celek. Například: osudné tažení pasovských

vojáků Jižními Čechami nenastalo roku 1601 (s. 8), nýbrž 1611. Sv. Jan Nepomucký nebyl svatořečen roku 1724 (s. 21), nýbrž 1729.

Z práce je možné vyčíst, že autorka do ní investovala mimořádný pracovní vklad a invenci, ovšem dokončování by si zasloužilo větší péči. Týká se to jak třídění a komentování zdrojů, tak i stylistiky. Objevují se zbytečná vyšínutí z větné vazby: „*ale jeho živobytí záviselo na příjmech od svých farníků*“ (s. 26), „*jedním z pokusů ochotnického divadla bylo nastudovat operetu, ale poté se vrátilo k divadelním hrám*“ (s. 35).

Větší pečlivost by si býval zasloužil i cenný soupis kájovského notového archivu (příloha č. 10), který obsahuje zbytečné chyby při přepisování jmen i titulů. Např. jen na s. 56 si maďarský autor známé varhanní učebnice *Zalánfy Aladár* vysloužil jméno *Zalány*, křestní jméno *Johann* je přepsané jako *Jahann*, titul *Leçons de Chant* jako *Lesons de Chabt* apod.

Rébusem pro čtenáře je titul skladby Jana Zborovského *České libreta I. Zdrávas Královno* (z 20. a 22. 1. 1946, v katalogu uvedeno po České zádušní mši z 19. 1. 1946). Evidentně má jít o *České Libera*, tedy pohřební responsorium *Libera me Domine-Vysvobod' mě Pane*, které se v 19. a 20. století často zhudebňovalo společně s antifonou *Salve Regina-Zdrávas Královno*.

Bývalo by stačilo málo, aby byla práce dopracování do stavu, ve kterém by mohla být hodnocena jako výborná a zasloužila si doporučení k publikování. Autorka však práci odevzdává v nešťastné kombinaci. Shrnuje solidní pracovní výkon, přináší prvořadá faktografická zjištění, shromažďuje a komentuje velice cenné materiály – ovšem každému, kdo bude v započatém tematu dále pracovat, dává lacinou možnost opravovat a komentovat (vcelku zbytečné) chyby a nedopatření. Nejlepším řešením by bylo, kdyby autorka po obhajobě práci sama dokončila a publikovala.

Krátce shrnuto, odevzdanou práci hodnotím jako dobře rozvrženou a faktograficky přínosnou. Shrnuje informace k historii důležitého poutního místa, přináší řadu nových a nepublikovaných zjištění, je psána kultivovaně a čtivě. Zasloužila by si ale lepší dopracování po stylistické a redakční stránce; zde se autorka zbytečně spokojuje s málem. S přihlédnutím k velice dobrému faktografickému přínosu, ale zbytečně podceněné redakci, hodnotím práci jako **velmi dobrou a doporučuji** ji k obhajobě.

Tomáš Slavický, v Praze 1. 6. 2011
